

den, en voorts de groep-'Harry' – een schepping van een van de hoogste functionarissen van de Philips-fabrieken te Eindhoven, ir. Th. P. Tromp; deze maakte voor het doorgeven van zijn rapporten gebruik van Weg B.

Spoedberichten (men denke aan het bericht over de verplaatsing van de *16te Luftwaffe-Felddivision*) werden natuurlijk steeds per radio doorgegeven, in de regel tegelijk of vrijwel tegelijk door verschillende spionagegroepen; die overlapping was niet in het minst bezwaarlijk – het Bureau Inlichtingen en de Geallieerde *Intelligence* zagen graag dat belangrijke berichten van één groep door een of meer andere groepen werden bevestigd. Het aantal door BI met bezet gebied gewisselde telegrammen steeg voortdurend; het waren er, telegrammen over technische aangelegenheden van het zendverkeer niet meegerekend, in de drie maanden maart t.e.m. mei '44 ruim 400 geweest, het werden er in de drie maanden juni t.e.m. augustus ruim 900.

Het is moeilijk, zo niet onmogelijk, de spionagegroepen wat hun betekenis betreft, onderling te vergelijken. De rapporten van Sectie V van de OD, samengesteld onder leiding van de majoor der genie J. Kok, waren van speciaal belang omdat er o.m. de waterstaatkundige toestand van Nederland nauwkeurig in werd beschreven (Kok en Six maakten er zich grote zorgen over dat de bezetter vroeg of laat dijken zou doorsteken en grote keersluizen zou opblazen zodat een aanzienlijk deel van het westen des lands onder water zou lopen). De berichten van de Radiodienst konden van grote waarde zijn doordat Jan Thijssen die die dienst had opgericht, in 'binnenlandse' zendverbinding stond met een aantal posten in het land. Hoogst belangrijk was ook het werk van de door mr. C. Brouwer geleide groep-'Albrecht'; deze groep maakte voor het binnenslands doorgeven van berichten in Noord-Brabant sinds februari en in Limburg sinds juni gebruik van de diensttelefoonnetten van resp. de Provinciale Noordbrabantse en Provinciale Limburgse Electriciteitsmaatschappij en zij had sinds begin juni twee uit Londen gekomen marconisten (W. Visser en K. Ch. Mooiweer¹) op een eenzame boerderij in de Biesbos zitten, goed beschermd door cordons van 'waarnemers' (de zendpost werd bij de grote Duitse razzia in de Biesbos welke wij eerder vermeldden, niet ontdekt). Brouwers hoofdkwartier bevond zich in Rotterdam; van daaruit werden verbindingen met het gehele land door

¹ Visser was in mei gearriveerd, maar zijn zendapparaat was bij de landing onherstelbaar beschadigd.